

N:o 34.

Ank. till Riksd. Kansli d. 25 Febr. 1869, kl. 1 e. m.

*Utlåtande, angående regleringen af utgifterna under Riks-statens
Tredje hufvudtitel.*

(1:sta U. A.)

Denna hufvudtitel omfattar anslagen för *Utrikes-Departementet*, hvilka i nu gällande riksstat utgöra sammanlagdt 457,950 R:dr R:mt.

1:o. Under åberopande af hvad i det den nådiga Propositionen, angående Statsverkets tillstånd och behof, bilagda statsrådsprotokoll öfver Utrikes-departementsärenden finnes anfördt, har Kongl. Maj:t nu föreslagit, att nedannämnda särskilda anslag, motsvarande ungefärligen ¹² 17:delar af hela det belopp, som för ombesörjandet af de förenade rikenas diplomatiska angelägenheter ansetts erforderligt, måtte varda af Riksdagen anvisade att mot nu gällande redovisningsskyldighet och på samma vilkor för dessa anslags användande, som hittills varit bestämda, under instundande statsregleringsperiod till Utrikes-departementet utgå, nemligen:

Statsministern för utrikes ärendena	24,000:
Departementets expedition	25,500:
Ministerstaten	340,500:
Skrifmaterialier, expenser och extra utgifter	50,000:
eller tillsammans R:dr R:mt	440,000.

Ang. anslag till ministerstaten m. m.

Utskottet bör härvid i minnet återkalla, hurusom sednast församlade Riksdag, efter granskning af ett utaf Kongl Maj:t då framlagdt förslag till normalstat för de diplomatiska embetsmännens aflöning och pensionering, enligt hvilket kostnaderna för ministerstaten minskades med 13,969 R:dr Hamburger Banko eller till 113,600 R:dr samma mynt, ansett jemväl andra indragningar, än de af Kongl. Maj:t föreslagna, kunna inom rikets diplomatiska representation ega rum och sålunda funnit nämnda kostnader, i enlighet med en vid Riksdagens underdåniga skrifvelse i ämnet af den 13 Maj 1868, angående regleringen af utgifterna under tredje hufvudtiteln, fogad beräkning, kunna inskränkas till 108,450 R:dr Hamburger Banko eller, à pari kurs, 433,800 R:dr Svenskt Riksmynt, äfvensom utgifterna till skrifmaterialier, expenser och extra utgifter, förut beräknade för de förenade rikena till 100,000 R:dr R:mt, synts kunna till 80,000 R:dr nedsättas; i öfverensstämmelse hvarmed Riksdagen, med iakttagande af den i sednare tider följda fördelningsgrund, bestämt tredje hufvudtitelns anslag för ministerstaten till ¹²/₁₇ af nämnda summa eller 306,200 R:dr och för skrifmaterialier och expenser samt extra utgifter till 56,500 R:dr; hvar emellertid och då de föreslagna besparingarne icke kunde omedelbart vidtagas samt Riksdagen vid den för år 1869 föreslagna öfvergångsstat icke funnit anledning till anmärkning, Riksdagen, med bibehållande af förut utgående anslag till Utrikes-ministern och Departementets expedition, till öfvergående utgifter anslagit för år 1869 ett belopp af 45,750 R:dr, utgörande fyllnaden i den af Kongl. Maj:t för hufvudtiteln då äskade slutsumma 457,950 R:dr.

Utaf ofvanberörda Statsrådsprotokoll inhemtas, att, vid föredragning af frågan om Utrikes-departementets utgifter för år 1870, Statsministern för utrikes-ärendena, beträffande de vid sistlidne riksdag ifrågasatta indragningar och nedsättningar, tillstyrkt sammanslagningen af beskickningarne i Haag och Brüssel äfvensom återkallandet af Kongl. Maj:ts envoyé i Constantinopel och hans ersättande med en minister-resident, men icke med en chargé d'affaires, enär diplomatiska embetsmän af denna rang numera endast undantagsvis funnes i Europa och i Constantinopel ännu mindre än annorstädes borde anställas, då de derstädes vore i saknad af de företrädesrättigheter, som gjorde tillträdet till regenten och hans ministrar möjligt och som väsendtligen underlättade utöfvandet af en diplomatisk agents embetsåligganden. Deremot kunde föredraganden af anförda skäl icke tillstyrka den ifrågasatta sammanslagningen af beskickningarne i Madrid och Lissabon, utan ansåg för de förenade rikena nyttigt och nödvändigt att i Madrid hafva en endast der anställd diplomatisk agent. Hvad angick sådana af 1868 års Riksdag förordade nedsättningar, som först i

framtiden, i mån af platser ledigblifvande, skulle kunna verkställas, kunde föredraganden icke tillstyrka Kongl. Maj:t att derom på förhand meddela några bestämmelser, utan föreslog, att Utrikes-ministèrens budget, framdeles såsom tillförene, måtte uppgöras för hvarje år särskildt, utan att dervid toges i beräkning hvilka förändringar eller minskningar möjligen i framtiden kunde verkställas, och att således ingen åtskilnad dervid gjordes emellan hvad som kunde anses vara af öfvergående eller af permanent eller normal beskaffenhet, men att Kongl. Maj:t, med bibehållande af sin fulla rätt till fördelning af anslagen till ministerstaten samt till expenser m. m., förbehölle sig att vid hvarje inträdande ledighet taga i öfvervägande om någon till besparing ledande förändring med den ledigblifna platsen kunde vidtagas; och finnes vid Statsrådsprotokollet fogad en i öfverensstämmelse med nämnda grunder uppgjord beräkning öfver Utrikes-departementets utgifter för år 1870, upptagande dessa, inberäknade anslagen till departementsschefen och departementets expedition, till en sammanräknad summa af 628,075 R:dr R:mt, hvilka dock genom besparingar ansågos kunna ned sättas till 620,000 R:dr, deraf 121,000 delar, i jemnt tal 440,000, eller den af Kongl. Maj:t nu för hufvudtiteln äskade summa, skulle utgöra Sveriges andel.

Uti en inom Andra Kammaren väckt motion (N:o 305) har Friherre *Johan Liljencrantz* dels föreslagit, att de förändringar i de till beskickningarne anslagna traktamenten, som kunna af Riksdagen beslutas, må med nästa år inträda, och att de indragningar, som pröfvas böra ega rum, må redan före ingången af nästkommande år verkställas, dels framlagt ett förslag till reglering af Ministerstatens traktamenten, upptagande dessa till en sammanräknad summa af 316,800 R:dr, och dels anhållit, att i öfvervägande måtte tagas, huruvida ej, i mån af afgang inom den nuvarande personalen i Utrikes-departementets expedition, någon inskränkning af denna personal kunde ega rum, och att, i sådant fall, framställning derom måtte till Kongl. Maj:t aflåtas.

Beträffande nu först den sålunda ifrågakämda indragningen inom Utrikes-departementets expedition synes det Utskottet genom den uti Statsrådsprotokollet vid sistlidne riksdag i detta hänseende lemnade utredning tillfyllest ådagalagdt, att någon inskränkning af personalen inom denna expedition icke lämpligen kan ega rum.

I fråga åter om anslaget till Ministerstaten har Utskottet icke kunnat annat än erkänna vigten af de förhållanden, hvilka i Statsrådsprotokollet åberopats såsom stöd för de nu föreslagna afvikelserna från den vid sistlidne riksdag framlagda stat för innevarande år, nemligen anställande af en minister-resident i Constantinopel samt bibehållande af särskild diplomatisk agent i Madrid. Dessa afvikelser skulle i den af sistlidne

Riksdag uppgjorda beräkning föranleda en tillökning af 15,000 R:dr, eller på Sveriges del, i jemnad tal, 10,600 R:dr; men deremot har hvarken hvad som i Statsrådsprotokollet finnes anfördt såsom skäl för bestämmande af Ministerstatens anslag till den af Kongl. Maj:t äskade summa, eller de i förberörda motion åberopade motiver för nedsättning af samma anslag synts Utskottet böra föranleda frånträdande i öfrigt af de åsikter, som i afseende å detta anslag af sistlidne Riksdag uttalades.

Till skrifmaterialier och expenser samt extra utgifter uppfördes vid sistlidne riksdag 56,500 R:dr, i jemnt tal motsvarande ¹²/₁₁₇delar af 80,000 R:dr. Detta anslag är nu af Kongl. Maj:t föreslaget till 50,000 R:dr, men då detta förslag grundar sig derpå, att utgifterna för dessa ändamål, under antagande att derifrån skulle till Ministerstaten öfverföras expektanslöner till belopp af 6,400 R:dr, beräknats för de förenade rikena kunna inskränkas till 75,000 R:dr R:mt, samt Utskottet icke funnit anledning att förslaget om sådan öfverföring understödja, lärer ifrågavarande anslag böra bibehållas vid sitt nuvarande belopp.

Slutligen och ehuru väl medgifvas må, att, i öfverensstämmelse med den åsigt, som förenämnde motionär nu sökt göra gällande, hinder icke lärer förefinnas för Kongl. Maj:t att nedsätta de nuvarande diplomatiska embetsmännens traktamenten, anser dock Utskottet det böra å Kongl. Maj:t öfverlemnas att i mån af de nuvarande innehafvarnes afgång verkställa de indragningar eller nedsättningar, som lämpligen kunna ega rum, hvadan fyllnaden i den af Kongl. Maj:t för hufvudtiteln äskade summa synes böra såsom anslag till öfvergående utgifter uppföras.

I enlighet med hvad sålunda blifvit anfördt hemställer Utskottet:

- a) att Riksdagen må, med afslag å Friherre Liljencrantz' motion Kongl. Maj:ts nådiga framställning på det sätt bifalla, att nedannämnda anslag anvisas att mot nu gällande redovisningsskyldighet och på samma vilkor för dessa anslags användande, som hittills varit bestämda, under instundande statsregleringsperiod till Utrikes-departementet utgå, nemligen till
Statsministern för utrikes ärendena	24,000: —
Departementets expedition	25,500: —
Ministerstaten	316,800: —
Skrifmaterialer och expenser samt extra utgifter	56,500: —
Anslag till öfvergående utgifter	17,200: —
	eller tillsammans R:dr 440,000: —

2:o. Vidare har Kongl. Maj:t föreslagit, att till tredje hufvudtiteln måtte från Handels- och Sjöfartsfonden öfverflyttas Sveriges bidrag till de förenade rikenas gemensamma Konsulsfond 160,000 R:dr, motsvarande 4:delar af det samfälda belopp, som för närvarande utgår till detta ändamål, äfvensom 7,000 R:dr till underhåll af Svenska Kronans hus i Constantinopel och Tanger samt Svenska kyrkan i London; Och får Utskottet, under förutsättning af Riksdagens bifall till hvad Utskottet i Utlåtandet N:o 28, föreslagit, angående upphörande af det nu å sjetta hufvudtiteln uppförda anslag till Handels- och Sjöfarts-fonden, tillstyrka,

Angående
anslag till
Konsulsfon-
den m. m.

a) att såsom bidrag till Konsulsfonden må anvisas ett årligt anslag af 160,000 R:dr; och

b) att jemväl det till underhåll af Svenska Kronans hus i Constantinopel och Tanger samt Svenska kyrkan i London äskade anslag 7,000 R:dr, må af Riksdagen beviljas.

3:o Men ehuru Utskottet således ansett sig böra tillstyrka anvisande af det utaf Kongl. Maj:t för Konsulsfonden äskade bidrag, har, vid granskning af den Statsrådsprotokollet bilagda beräkning öfver nämnda fonds utgifter år 1870, Utskottet funnit vissa förhållanden väl förtjenta att göras till föremål för särskild framställning. Så upptager nämnda beräkning fortfarande aflöning för en generalkonsul i Washington. Detta generalkonsulat uppehålls af de förenade rikenas beskickning derstädes. Redan förut har hos Riksdagen framhållits behovet af generalkonsul i New-York, der de förenade rikenas handel otvifvelaktigt är af vida mera betydighet än vid åtskilliga af Medelhafvets hamnar, der generalkonsulater från forna tider bibehållas, oaktadt de förhållanden, som betingat inrättandet af dessa beställningar, redan för länge sedan i den mån förändrats, att dylika agenter numera kunna anses på dessa platser öfverflödiga. Den under sednare åren alltmera tilltagande emigrationen, hvilken i allmänhet tager vägen öfver New-York, synes jemväl i sin mån påkalla anställandet derstädes af en generalkonsul, då den diplomatiska beskickningen måste uppehålla sig i den från nämnda hamnplats aflägs belägna residensstaden. En annan omständighet, som ehuru den icke direkt berör anslaget för Konsulsstaten, dock på det närmaste dermed sammanhänger, har jemväl varit föremål för Utskottets uppmärksamhet, nemligen den höga aflöning, som fortfarande kommer generalkonsuln i London till del. Det har nemligen varit afsedt, att det belopp, hvarmed lästafgiften öfversteget en viss skälig summa, skulle af generalkonsuln till Konsulsfonden levereras, men, så vidt Utskottet kunnat inhemta, har denna anordning, ännu icke kommit till utförande. Utskottet hemställer alltså:

att Riksdagen måtte hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla

(a) att de förenade rikenas generalkonsulater må undergå en organisation, så att, genom indragning af dylika öfverflödiga platser i åtskilliga hamnar vid Medelhafvet, tillfälle må beredas att utan Statsverkets ökade betungande, anställa en generalkonsul i New-York och i öfrigt å de platser der Kongl. Maj:t kan finna nödigt, att de förenade rikenas handels-intressen genom en dylik aflönad tjänsteman bevakas; samt

b) att Kongl. Maj:t ville vidtaga åtgärd, att de inkomster, som genom lästafgiften tillflyta generalkonsuln, i London må, i den mån de finnas, för hans aflöning öfverflödiga, Konsulsfonden tillgodokomma.

Stockholm, den 25 Februari 1869

På Stats-Utskottets vägnar:

Arvid Fr:son Posse.

Reservationer:

af Grefve L. af Ugglas: »Ehuru under len form och i några punkter modifieradt, har Stats-Utskottet i hufvudsak vidblifvit sitt Utlåtande vid sistlidna riksdag, enligt hvilket anslaget till ministerstaten fördelades uti *ordinarie* och *tillfälligt*; det sednare att utgå intilldess, genom tjänstemäns afgång, denna stat kunde bringas till ett på bilagd beräkning grundadt normalbelopp. Då denna Utskottets åtgärd af Riksdagen godkändes, skulle giltig grund förefunnits till nuyarande Utskotts hemställen, derest icke uti Statsrådsprotokollet af

den 8 September 1868, bilagdt Kongl. Maj:ts nådiga Proposition, Utrikesstatsministern emot en framtiden afseende normalstat framlagt fullgiltiga skäl. Utrikesstatsministern yttrar nemligen: 'Då det förefaller mig omöjligt att, särdeles under närvarande förhållanden, med någon tillförlitlighet uppgöra beräkningar öfver de förändringar, som vid nuvarande innehafvares afgang skulle kunna göras vid vissa diplomatiska platsers återbesättande, vågar jag icke i underdånighet tillstyrka Eders Kongl. Maj:t att, genom föreslående af en så kallad normalstat för Utrikes-departementet och beskickningarna, binda sina händer med afseende å kanske långt härefter inträffande eventualiteter, lika så litet som det torde kunna med visshet förutsättas, att kommande Riksdagar skulle låta binda sig af de utaf en föregående Riksdag i detta afseende uppgjorda beräkningar; — —". Längre fram uti samma protokoll påpekas äfven de svårigheter, som under nuvarande internationela förhållanden skulle uppstå genom upprättande af en normalstat, rörande hvilken Sveriges Riksdag och Norges Storting hvar för sig kunde besluta utan möjlighet att sammanjemka olika beslut; — svårigheter rörande hvilka ett *qij akt*, som sedan dess vunnit i styrka, redan under förra riksdagen uttalades. — Dessa skäl torde vara ovedersägliga och Utskottet har icke försökt bestrida dem. Men då motbevisning icke kunnat åstadkommas, hade det efter min uppfattning varit värdigare att *erkänna* ett begånget misstag än att *framhärda* i ett sådant.

Jag sade här ofvan, att formen uti detta Betänkande är len. Någon under namn af beräkning förklädd normalstat åtföljer icke detsamma. Den läses emellertid emellan raderna och återfinnes tydligen uti den siffra som för tillfälliga utgifter blifvit uppförd, en siffra hvilken, med tillägg af den förhöjning, stor 10,600 R:dr, som Utskottet medgifvit för anställande af ministerresident i Konstantinopel och särskild beskickning uti Madrid, samt af de 17,950 R:dr, hvarmed budgeten af Kongl. Maj:t blifvit minskad, blifver densamma, som *beräkningen* uti förra Riksdagens Betänkande till öfvergående utgifter upptog. Att åter denna beräkning icke skulle vara liktydig med en normalstat har väl blifvit sagdt, men skilnaden torde säkerligen jäfvas — i främsta rummet af dem som nu framhålla densamma — derest, vid möjligen inträffande ledighet uti någon af de tjänster, hvilka uti *beräkningen* blifvit till lönenedsättning uppförda, Kongl. Maj:t skulle så uppfatta sin dispositionsrätt af tredje hufvudtitelns anslag, att han, för att bibehålla lönen oförändrad, använde någon del af det för tillfälliga behof gifna belopp.

Då till hvad jag nu haft äran anföra kommer att — utom den öfvervägande *förmaga*, som torde tillerkännas Utrikesstatsministern att, efter vexlande förhållanden, så med afseende på person som lefnadskostnader å

främmande ort, bedöma huruvida lönen kan nedsättas eller vid förutvarande belopp böra bibehållas, Statsrådsprotokollet ojäfaktigt bevittnar Herr Statsministerns allvarliga vilja att vidtaga möjliga besparingar, får jag vördsam samt föreslå:

att Riksdagen, med afslag å Stats-Utskottets Betänkande och deruti upptagna fördelning af Ministerstaten, ville bifalla Kongl. Maj:ts nådiga Proposition.»

Häruti instämde Friherre *F. A. Funck* samt Herrar *F. W. Leijonancker* och *J. M. Björnstjerna*.

af Herr *C. A. Larsson*. »Då Stats-Utskottet vid frågan om anslagen å tredje hufvudtiteln hade att välja emellan tvänne alternativ, så röstade jag för det förslag, som på Afdelningen uppgjorts af Andra Kammarens ledamöter; men jag anser äfven detta förslag medföra alltför dryga utgifter för Sveriges utländska diplomater, och tror att Svenska Statens anseende icke skulle lida i utländningens ögon, om aflöningen till vissa diplomater nedsattes till lika belopp med den lön Sverige består sin egen Utrikes-minister.

Om så skedde, skulle man kunna bespara

För beskickningen i Berlin	R:dr	8,000.
dito i Köpenhamn	„	12,000.
dito i London	„	40,000.
dito i Paris	„	40,000.
dito i Petersburg	„	36,000.

Summa R:dr 136,000.

Tolf sjuttotondelar häraf utgör på Sveriges andel Nittiosex Tusen (96,000) R:dr Riksmünt. — Med anledning häraf och då dessa lönebelopp icke torde kunna nedsättas förr, än de nuvarande embetsmännen afgå från sina platser, vågar jag, såsom min reservation, framställa:

att Riksdagen måtte besluta den förändring i Utskottets förslag,		
att Riksdagen beviljar:		
a) Statsministern för utrikes ärendena	R:dr	24,000.
b) Departementets expedition	„	25,500.
c) Ministerstaten	„	220,800.
d) Skrifmaterialier etc.	„	56,500.
e) Till öfvergående utgifter	„	113,200.

Summa R:dr 440,000.

Tabell öfver Riks-statens Tredje Hufvudtitel.

1869 års Riksstat anslår.			Förslag till blifvande Riksstat.	
R:dr	öre	<i>Utrikes-Departementet.</i>	R:dr	öre
24,000:	—	Departements-chefen, Statsministern för utrikes ärendena	24,000:	—
25,500:	—	Departementets Expedition	25,500:	—
306,200:	—	Ministerstaten	316,800:	—
56,500:	—	Skrifmaterialier och expenser samt extra utgifter	56,500:	—
45,750:	—	Anslag till öfvergående utgifter	17,200:	—
		Bidrag till Konsulfonden	160,000:	—
		Till underhåll af Svenska Kronans hus i Constantinopel och Tanger samt Svenska kyrkan i London	7,000:	—
457,950:	—	Summa	607,000:	—